

Forfatter: Schandorph, Sophus

Titel: Udrag fra EN ENKESTAND

Citation: Schandorph, Sophus: "Fortællinger", i Schandorph, Sophus: *Fortællinger*, 1901, s. 9.  
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-schandorph01val-shoot-idm139737874826752/facsimile.pdf> (tilgået 24. juni 2021)

Anvendt udgave: Fortællinger

han strøg Asken af sin Cigar, at han skulde lade nogle af sine Skabninger blive fordemte til evig Pinsel.

En anden Sognepræst, der var Licentiat *theologiae*, sagde let henkastende:

— Ja, det Spørgsmaal om *ἀνομιόταται τῶν νόμων*, er et særdeles vanskeligt dialektisk Problem og . . .

— Jeg benægter aldeles den Lære, raabte Kapellanen og skyllede en vældig Slurk Kaffe ned i sin store Mund, der staaar jo skrevet med klare, tydelige, uomtvistelige Ord, at deres Orm ikke dør, og at deres Eid aldrig skal udslukkes. Tro De mig, Hr. Pastor, de Mennesker, der ikke har troet i dette Liv, vil i det andet blive evig straffede og det skrækkelig, forfærdelig.

En Pavse opstod. Da led henne fra Vinduet halv højt med en vis langsom Betænkelse og i dyb Bastone:

— Hm, hvad Fanden vil de egentlig gøre en?

Virkningen var uimodstaaelig. Stuen rungede af en skraldende Latter; selv den gamle Sognepræst og et Par gemytlige Kolleger stemte i med. Den unge Frue, som havde kedet sig ved den for hende uvante Diskussion, Jo, saa Taarerne randt hende ned ad Kinderne. Men den, der havde sagt Replikken, halvt for sig selv efter at have fulgt Samtalens Gang, blev ganske undselig; først da han mødte Fru Staals ellers alvorlige Ansigt aldeles opløst i Latter, lo han selv med, saa han overdøvede alle de andre. Kun Licentiaten saa' betænkkelig og Kapellanen fornærmet ud.

Den, der mod sin Vilje var kommen til at repræsentere den rationalistiske Protest, var Gustav Povlsen, Avlsforvalteren paa Herregaarden, en stor og køn fem og tyveaarig Mand, der i det Par Aar, han havde været i sin Tjeneste, havde vundet Ry for særdeles Dygtighed som Landmand, Jæger, Rytter, kort som Mester i alskens Sport. Mangt et ungt Pige hjerte i Forpagter-, Præste- og borgerlige Proprietærfamilier havde banket for ham, hvad enten hans stærke og smidige Skikkelse fløj gennem en Balsal, eller han tumlede sin Hest paa Vejene som Alexander sin Bukefalos. Hans noget butte Væsen og halv militæragtige kommanderende Tone, som Folk i hans Stilling, der daglig giver Ordre til det talrige Tyende, som hører til en Herregaardsavling, let tilegner sig, udøvede ogsaa en imponerende Virkning, men selv syntes han skudfast mod erotiske Projektiler. Dansen syntes for ham kun at være en Motion, og i Konversationen med unge Damer vedligeholdte han sin tørre, overlegne Tone. Da han første Gang traf Cecilie Staal i et Selskab, blev hun imidlertid straks Gen-

standen for hans Opmærksomhed. Han anstrengte sig øjensynlig mere og mere for at gøre sig behagelig for hende, hver Gang de traf sammen, men nu viste det sig, at naar han vilde aflægge sin bryske Måder, saa havde han ingen anden Form til sin Raadighed. Naar han gjorde en Anstrengelse for at være snaksom og livlig, slog det Sludder for ham; saa blev han flov, sur og arrig paa sig selv. I Følelsen af sin Uduelighed til at behage hende trak han sig tilbage fra hende og tog kun adspredt Del i Selskabets Færd. Hans største Fornøjelse var at kunne betragte hende fra en ubemærket Krog, og da kunde hans store, ellers saa rolige brune Øjne antage et Udtryk næsten som et bedende Barns. Cecilie lod, som hun ikke mærkede noget, men hemmelig gav hun nøje Agt paa hans Adfærd, følte sig smigret derved, alt imens hun gav sig Mine af aldeles at overse ham og slog ind i en raillerende Tone, naar han gjorde Tilløb til at sige noget til hende. Naar han efter en saadan Aften red hjem, var han i et afskyeligt Humør. Han svæppede da med sin Ridepisk i Luften og brummede: Jeg bærer mig ad som en Skoledreng — hm -- Fanden skulde gøre Stads ad den Sne-dronning -- nej for Fremtiden skal hun — (og saa en Ed) -- faa Lov til at være i Ro for mig; jeg skal vise, at jeg har Karakter, -- og andet deslige. Men næste Gang, de traf sammen, gentog den gamle Historie sig.

Men siden den Aften, da hun uforsvarende kom til at vække Munterhed, forandrede Forholdet sig. Det kom ganske af sig selv. Da han næste Gang aflagde Besøg i Skovriderboligen, traf han Fruen alene. Da hun saa ham, brast hun ud i Latter, og han lo med. Hun gentog hans Ord: Hm, hvad Fanden vil de egentlig gøre en? idet hun paa en pudserlig Maade efterlignede hans dybe Stemme. Saa lo de igen af fuld Hals. Povlsen blev optømt og fortalte med tørt Lune adskillige Præste- og Bondehistorier. Da den gamle Skovrider kom hjem, hørte han sin Dagligstue genlyde af Latter.

— Det kan jeg lide, Børnlille, udbød han. — Hør, jeg har tænkt paa, lille Cecilie, har Du ikke Lyst til at lære at ride? De er jo en hel Kunstberider, Forvalter; kunde Du ikke lære min Kone noget af Deres Kunst?

-- Jo med Fornøjelse! udbød Forvalteren af sit fulde Hjerte. Plønen blev straks sat i Værk. Den unge Fru var lærenem i Ridekunsten; hun var behændig og stærk og tog sig prægtig ud til Hest. Saa snart hun lærte at faa Magt over Hesten, blev hun lidt kaad og forvoven og lod den sætte i vild Galop. En Sommer-